

Dr. Jorge Bucay (născut în 1949, la Buenos Aires), unul dintre cei mai cunoscuți scriitori argentinieni contemporani, a absolvit medicina la Universitatea din Buenos Aires și s-a specializat în psihiatrie. Lucrează ca psihoterapeut și predă la Universitatea din Durango, Mexic. Succesul lui internațional se datorează vastei sale experiențe terapeutice și extraordinarei cunoașteri a oamenilor. Cărțile sale au ajutat milioane de persoane din întreaga lume să își schimbe viața. A mai publicat, printre altele: *Cartas para Claudia* (*Scrisori pentru Claudia*, 1989), *Recuentos para Demián* (*Povestiri pentru Demián*, 1994), *Cuentos para pensar* (*Povești pentru a gândi*, 1997), *De la autoestima al egoísmo* (*De la stima de sine la egoism*, 1999) și *Amarse con los ojos abiertos* (*Iubire cu ochii deschiși*, 2000). Semnează cărți ajunse pe lista de bestselleruri în Germania, Franța, Grecia, Bulgaria, Croația, Mexic și Spania, acestea fiind vândute în peste nouă milioane de exemplare și traduse în peste 30 de limbi. De același autor, la Editura Litera: *Calea autodependenței*, *Calea întâlnirii*, *Calea lacrimilor* și *Calea fericirii*.

JORGE BUCAY

CALEA SPIRITUALITĂȚII

CUM SĂ AJUNGI ÎN VÂRF ȘI SĂ ÎȚI CONTINUI URCAREA

Traducere din limba spaniolă de
IRINA BRATEȘ

LITERA®
București
2018

*El camino de la espiritualidad:
Llegar a la cima y seguir subiendo*

Jorge Bucay

Copyright © 2010 Jorge Bucay

Copyright cuvânt înainte © 2010 Demián Bucay

Copyright © 2010 Editorial del Nuevo Extremo S.A.

Toate drepturile rezervate

Ediție publicată prin înțelegere cu UnderCover Literary Agents

INTROPECTIV®

Introspectiv este o divizie a Grupului Editorial Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel. 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

Calea spiritualității

Cum să ajungi în vârf și să îți continui urcarea

Jorge Bucay

Copyright © 2018 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Teodora Nicolau

Copertă: Alex Eser

Tehnoredactare și prepress: Ana Vărtosu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BUCAY, JORGE

Calea spiritualității. Cum să ajungi în vârf

și să îți continui urcarea / Jorge Bucay;

trad.: Irina Brateș – București: Litera, 2018

ISBN 978-606-33-3017-9

Brateș, Irina (trad.)

159.923

Tiparul executat la:

office@tipografiaeurobusiness.ro
www.tipografiaeurobusiness.ro

CUPRINS

<i>Prolog</i>	7
<i>În loc de prefață</i>	13

Cartea I. CALEA

Introducere	27
Calea spiritualității	54
Începem să mergem	77
Spiritualitate și religie	102

Cartea a II-a. DESCOPERIRILE

Omul în rețea	127
Acceptarea	147
Intuiția	163
Iubire și spirit	174

Cartea a III-a. UCENICIA

Detășare	199
Părăsirea temniței	219
Cucerirea unui spațiu de tăcere	245
Meditație și rugăciune	265

Grăbește-te încet	285
Să învățăm să mulțumim	316
Râsul ca o cale spirituală	328
A-i învăța pe alții și a sluji	350
<i>Epilog</i>	373
<i>Bibliografie</i>	377

PROLOG

Pe când tata scria textele care aveau să devină mai târziu *Cartas para Claudia* [Scrisori pentru Claudia], nu știa că scrie o carte. Scria aceste „scrisori“ ca să se amuze, pentru că îl interesa subiectul și, presupun, pentru a-și clarifica propriile idei. Pe vremea aceea aveam nouă ani și mi-l amintesc vag pe tata în timp ce bătea la o mașină de scris portocalie sau mâzgălea cu un creion într-un caiet, când ne petreceam vacanțele pe coastă.

Dacă el nu știa că scrie o carte, cu atât mai puțin știa că aceea avea să fie prima dintre multe altele (pentru mine, cel puțin, optsprezece cărți înseamnă mult). Nici eu nu aveam cum să știu în acel moment și nici măcar să-mi imaginez că, într-o zi, aveam să scriu prologul la una dintre cărțile tatălui meu.

Și totuși, iată-ne. Au trecut aproape douăzeci și cinci ani de atunci. Pentru tatăl meu, acest timp a presupus trecerea treptată de la lucrul cu pacienții în cabinetul său la activitatea de profesor și la cea literară, însoțit de o popularitate

Introducere

„Liberul-arbitru ne dă posibilitatea să învățăm sau să nu învățăm; să facem rău sau să facem bine; să iubim sau să ne lipsim de iubire și chiar să vrem să trăim sau nu (și nu întotdeauna a nu dori să trăiești este sinonim cu a încerca să te sinucizi). Suntem liberi și putem folosi această libertate pentru a deveni mai buni ca persoane și pentru a face mai bună lumea din jurul nostru, sau dimpotrivă. Ființa umană nu este doar un lucru printre alte lucruri. Celelalte lucruri se determină unul pe celălalt; dar omul, în ultimă instanță, este propriul său determinant. Ceea ce ajunge să fie, în limitele facultăților sale și ale mediului său înconjurător, trebuie să construiască singur.“

VIKTOR FRANKL

Despre spiritualitate

Aproape toți, într-un anumit moment al vieții, am traversat o perioadă de confuzie cu privire la tot ce are legătură cu spiritualul, potențată de haosul comunicativ, care înseamnă să te apuci să vorbești despre ceea ce pentru unii este o enigmă, pentru alții o religie sau o filosofie, iar pentru alții chiar un fel de știință ocultă.

Menționând clar, de la bun început, că oricine poate să aibă propria opinie (cu atât mai mult în mijlocul acestei lipse de acorduri lingvistice), mi se pare important să

semnalăm că, în această carte, în cea mai mare parte a timpului vorbim despre spiritualitate în sensul relației pe care o are fiecare cu lumea spirituală, înțelegând această lume ca pe suma trăsăturilor fiecăruia, care se află dincolo de definițiile lumești (nume, vârstă, număr CI, averi și funcții), dincolo de reușitele și succesele obținute printre semeni. Este universul relației persoanelor cu ceea ce este intangibil, cu transcendența, cu tot ceea ce știm sau intuim că este fundamental, cu ceea ce este esențial și cu ceea ce este mai intim în cazul fiecărei persoane.

Această definiție, care ți s-ar putea părea prea vagă sau ambiguă, este rezultatul primei mele intenții: aceea de a transmite un concept neutru de spiritualitate, cu care pot fi toți de acord, pentru ca apoi fiecare să-i adauge nota personală, dându-i substanța experienței și rezultatul explorării individuale. Ceea ce am trăit este, ca întotdeauna, cel mai util, bineînțeles, cu excepția situației în care se intenționează folosirea acestui lucru pentru a justifica radicalisme „fundamentaliste“, care sfârșesc prin a ne îndepărta de ce este mai important: posibilitatea de a-l împărtăși cu alții.

Din acest motiv, sper ca acest concept de spiritualitate pe care îl transmit cuvintele mele să fie cel mai simplu care se poate demonstra, cel mai amplu pe care să îl pot exprima și cel mai lipsit de orice credință (religioasă sau nu).

Gândindu-mă la briciul lui Occam, despre care vom vorbi mai târziu, voi încerca să aleg întotdeauna cuvintele cele mai simple, abordările cel mai puțin căutate și descrierile cele mai directe; nu cele mai comode și nici în mod necesar cele care se adaptează cel mai bine la propriul meu gust, nu neapărat

cele mai scurte, nu cu tot dinadinsul cele pe care o anumită majoritate le semnalizează ca fiind cele mai adecvate.

Sper ca în această confruntare să mă ajute certitudinea de a parcurge chiar eu acest drum. Pentru a ajunge în acest plan spiritual, a fost neapărat nevoie să abandonez unele locuri comune în care s-a desfășurat o mare parte din viața mea; să renunț la rolurile pe care le aveam în relație cu familia, la serviciu și între prieteni, și să mă abandonez emoțiilor mele, chiar și celor mai contradictorii...

Dacă în final voi fi capabil să fac acest lucru și să nu mă abat de la drum, dacă îmi voi face curaj odată pentru totdeauna pentru a lăsa în urmă certitudinile pe care mi le dau toate aceste lucruri și voi continua să avansez, sunt convins că va apărea partea cea mai autentică și mai elevată din mine, că se va manifesta interiorul cel mai profund al persoanei mele, că va curge esența a ceea ce sunt.

Obiectivul acestei explorări (și mă refer acum la explorarea mea, cea spre care am pornit atunci când am decis să scriu această carte) nu își propune să fie o țintă, ci o direcție în care să descoperim ceea ce se anunță încă din titlul cărții: posibilitatea de a găsi acest drum care, de pe culme, ne permite să continuăm să urcăm (așa cum definesc sufiții spiritualitatea și iluminarea).

Parcurgerea unui drum spiritual în plin secol XXI

Noile tehnologii, la care se adaugă dezbateră necesară a vechilor paradigme, ne pun și îi vor pune pe copiii noștri în fața unor fapte care nici măcar nu s-ar fi putut imagina acum

treizeci sau patruzeci de ani. Există situații, confruntări și chiar delictе (pornografie infantilă, servicii de asasinat la comandă sau încălcarea vieții private prin intermediul internetului, pentru a da numai câteva exemple) pe care încă nu le putem combate cum trebuie pentru că legile nu au în vedere posibilitatea ca un astfel de lucru să fie fezabil și pentru că mecanismele și resursele forțelor de ordine nu sunt încă în măsură să le combată. Nu este lipsit de importanță să amintim că această generație a văzut pentru prima dată imaginea Pământului fotografiat din spațiu. O planetă mică, aproape ne semnificativă, în comparație cu Universul care o găzduiește și în care sălășluiesc toate formele de viață pe care le cunoaștem. O lume care, din exterior, pare una singură, deși, din interior, omul se străduiește să o dividă în părți din ce în ce mai mici. Îmi place această idee romantică pe care am auzit-o de atâtea ori: din spațiu, pe Terra nu se văd frontierele dintre țări; de la distanță, toți suntem una.¹

Poate că aceasta explică și justifică interesul renăscut al societății pentru ceea ce este spiritual. Este ca o încercare de a nu ne depărta prea mult, de a avea grijă de umanitate, până când nu e prea târziu.

În ultimii ani, se propune ici, colo o spiritualitate care să nu fie patrimoniul unor aleși, ci acceptabilă pentru toți. O nouă dimensiune a umanului, care să ne așeze pe calea care să ne îndrepte către dispariția haosului generat de frică, violență și exploatarea omului de către om. O spiritualitate pe care îmi permit să o numesc „umanistă“ pentru că va

¹ Până acum ceva timp, credeam că Zidul chinezesc era unica excepție, dar tocmai am aflat că este un mit și că nici măcar nu se vede, dacă vizualizăm planeta de la distanță.

trebui să-și însușească umanismul așa cum se înțelege acesta azi, având în vedere că ființa umană, dincolo de rasă, religie, cultură și condiție economică, socială și educațională, dincolo de dezvoltarea, progresul, bunăstarea și mai ales viața sa, trebuie să fie, fără excepție, centrul oricărei activități și obiectivul oricărui studiu și al oricărei investiții.

O spiritualitate care se bazează pe ideea că diferențele noastre ne hrănesc și ne completează, care lucrează pentru libertatea absolută a tuturor, care nu admite clasificarea indivizilor în „mai buni“ și „mai răi“, în „cei de sus“ și „cei de jos“, în „cei care comandă“ și „cei care se supun“, mai ales când pretinde să deschidă ochii umanității către o lume care să dea valoare lucrurilor importante, și nu celor de prisos.

La începutul anilor 1990, în Europa a apărut o modă muzicală care a readus în actualitate cântul gregorian. Această muzică, fără acompaniament muzical și în latină, a apărut în mănăstirile din Evul Mediu, iar astăzi se păstrează aproape neschimbată în majoritatea comunităților monahale. Istoria spune că a apărut în Franța, în epoca papei Grigore I cel Mare, de unde și numele de gregorian. Este un fapt acceptat prin tradiție că abația franceză din Solesmes este leagănul cântului gregorian și sanctuarul în care se păstrează această muzică. Fără îndoială, când în anii 1990 a apărut moda stilului gregorian, nu s-a întâmplat prin intermediul unui disc al călugărilor francezi, ci datorită unei înregistrări făcute într-o mănăstire situată în provincia Burgos – în centrul Spaniei – care a primit numele de Santo Domingo de Silos.

Călugării din Silos înregistraseră un disc, foarte rudimentar, care din micul sătuc a făcut un salt în lume și a fost

copiat, după toate estimările, de peste un milion de ori, depășind toate frontierele. Luni în șir, mii și mii de persoane au căutat în magazinele de muzică acel cânt gregorian, fără să îl poată găsi. Cererea în țări ca de exemplu Statele Unite a determinat cea mai cunoscută casă de discuri din lume să dorească să cumpere drepturile pentru ceea ce considerau a fi găina cu ouăle de aur. În momentul în care s-a ajuns la apogeul popularității circulației orale și al copiilor înregistrate acasă, de calitate foarte proastă, conducerea celei mai mari case de discuri le-a transmis o scrisoare lungă și plină de elogiul călugărilor din Silos, oferindu-le un contract de milioane pentru a înregistra un disc nou, de data aceasta cu tehnologie de ultimă generație. Călugării au refuzat propunerea, în ciuda faptului că oferta economică depășea cu mult toate încasările pe care le-ar fi putut obține mănăstirea din vânzarea tradițională de lichior și de paste în următorii o sută de ani.

Managerii companiei de discuri nu au acceptat refuzul. S-au gândit că era probabil o problemă de comunicare: călugării nu le înțeleseseră oferta. Șefii de producție au hotărât să zboare din Statele Unite pentru a se vedea personal cu părintele Clemente, abatele mănăstirii. Odată ajunși în Spania, dat fiind că în Silos, așa cum era de așteptat, nu există aeroport, au închiriat un elicopter care să-i transporte până în acel loc. Ca să poată ateriza, au fost nevoiți să plătească o sumă considerabilă de bani pentru a improviza un heliport pe o pajiște din apropiere. Afacerea pe care o propuneau justifica orice investiție.

Când americanii au ajuns la mănăstire, părintele Clemente i-a primit cu aceeași simplitate cu care i-ar fi primit pe cei mai umili vizitatori. Conducerea casei de discuri și-a

pus argumentele pe masă sub formă de contract. Părintele Clemente le-a pus pe ale sale. A spus că vocația călugărilor nu este muzica, ci viața spirituală, că înregistraseră deja un disc și că nu se puteau lăsa distrași de la îndatoririle lor cotidiene. Atunci managerii au folosit argumentul economic: cu o asemenea sumă de bani, mănăstirea putea începe reparațiile care, fără îndoială, erau necesare, și călugării puteau chiar construi acea aripă nouă, care se tot amâna, un vechi proiect al fondatorului ordinului.

– Părinte, cu tot respectul, a spus în cele din urmă cel care părea cel mai important dintre membrii consiliului de conducere, dacă nu acceptați contractul nostru și, cum se spune, îl veți respinge și pe cel al concurenței, care nu va întârzia să apară... de unde veți scoate bani pentru toate aceste lucrări?

Argumentul nu l-a descurajat pe călugăr.

Părintele Clemente a zâmbit și a spus:

– Să nu-ți faci griji pentru asta, fiule... Domnul va avea grijă de noi.

Nu cred că răspunsul părintelui Clemente i-a liniștit cu adevărat pe manageri, pentru că, atunci când și-au dat seama că nu era nimic de făcut, au plecat supărați din mănăstire și s-au urcat în elicopter, fără să schimbe vreo vorbă cu nici unul dintre călugării care, adunați în curtea interioară, salutau cu mâna, luându-și rămas-bun de la vizitatori.

Părintele Clemente a rămas în biroul său, ca să primească vizita unui cuplu ce ceruse binecuvântarea preotului pentru copilul care urma să se nască. Cu eternul său zâmbet, părintele Clemente i-a invitat în birou și a vorbit cu ei mult timp înainte de a le da binecuvântarea, același zâmbet cu care respinsese o ofertă de milioane de dolari